

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Иван Цветанов Иванов - доцент по гражданско и семейно право (05.05.08)

член на научно жури, определено със Заповед № РД-38-378/02.06.2015 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски”, за публична защита на дисертационния труд на Венцислав Людмилов Петров на тема „Отмяна на отказа от наследство от кредиторите на наследника”

за присъждане на образователната и научна степен „доктор по право” в професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право)

I. Обща оценка на докторанта и на представения дисертационен труд

Венцислав Людмилов Петров е зачислен със Заповед № РД-20-426/13.02.2015 г. като докторант на самостоятелна подготовка по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право) в катедра „Гражданскоправни науки” на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски”. Същевременно г-н Венцислав Петров е и редовен асистент в катедра „Гражданскоправни науки” на ЮФ, което вероятно е предопределило насочеността на научните му интереси към областта на наследственото право.

По време на обучението си в докторската програма г-н Венцислав Петров е положил предвидените в индивидуалния му план изпити. Той има две реализирани и три планирани публикации, свързани с темата на дисертационния му труд, които не са представени за рецензиране, но които демонстрират устойчивост в научноизследователските интереси на докторанта към несъмнено актуалната и дисертационна тема за отмяната на отказа от наследство от кредиторите на наследника. Г-н Петров е участвал като лектор в семинар, организиран от Софийска адвокатска колегия, и е бил участник във Втора регионална конференция „Гражданскоправен форум за Югоизточна Европа”, проведена през 2012 г. През месец май 2015 г. е преминал успешно през вътрешна защита в първичното звено и е отчислен с право на защита със Заповед № РД-20-907/02.06.2015 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски”.

Дисертационният труд е подготвен под научното ръководство на доц. д-р Анна Станева. Той е в обем 240 страници и съдържа: заглавна страница; увод; изложение, което е систематизирано в четири глави, а те от своя страна съдържат точки и подточки; заключение, което съдържа обобщение на постигнатите от изследването

резултати и предложения de lege ferenda; библиография и съдържание. Направени са 326 бележки под линия. Библиографската справка на труда включва използвани 130 заглавия научна и научно-приложна литература на български език и 17 заглавия на руски, френски, немски и английски езици. Авторефератът отразява основните научни и научно-приложни приноси. Всичко това демонстрира изпълнението на изискванията на чл. 27 ППЗРАСРБ.

II. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представения дисертационен труд

Значимостта на представения за защита дисертационен труд се определя от няколко основни фактора. На първо място това са актуалността и съответстващото на съвременното следкризисно състояние на общественно-икономическите отношения в Република България звучене на изследваната проблематика. На второ място тази значимост се предопределя и от липсата до този момент на цялостно монографично изследване, посветено на този важен институт на наследственото право, въпреки че той неминуемо присъства в издадената до момента научна и научно-учебна литература. Не на последно място значимостта на дисертационния труд се проявява и в състоятелните и добре обосновани предложения за усъвършенстване на относимото към изследваната материя действащо законодателство в случаите, когато това е необходимо според автора на труда.

Общата оценка на дисертационния труд недвусмислено показва, че докторантът познава добре материята не само на наследственото, но и на почти цялото гражданско материално и процесуално право. Безспорно е обстоятелството, че той познава в детайли изразените в правната доктрина становища по отделни дискуссионни въпроси, свързани с изследването, не се въздържа от изразяването на лично мнение по повечето от тях и дори поставя за научна дискусия нови такива. Като положителен резултат в тази насока трябва да се посочи и доброто познаване и боравене с почти цялата относима към изследваната проблематика съдебна практика.

Без претенции за изчерпателност, основните и най-съществени научни и научно-приложни резултати и приноси от дисертационния труд могат да бъдат обобщени по следния начин:

1. Аргументираните отграничения на отмяната на отказа от наследство от сходни правни явления;
2. Сполучливото разграничение между отказа от субективно право, съществуващо в патримониума на правоимащото лице, и отказа от наследство като форма за упражняване на правото на наследяване (стр. 30-32);
3. Оригиналната и добре аргументирана теза, че отказът от наследство е абстрактна сделка (стр. 35-36);
4. Аргументираното обосноваване на тезата, че вземането на кредитора, който иска отмяна на отказа на наследника, не трябва да е ликвидно и изискуемо, за да възникне правото му да иска отмяна (стр. 68-69);
5. Сполучливата квалификация на отказа от наследство като сделка *inter vivos* (стр. 90-91);
6. Оригиналната обосновка на тезата, че правото на отмяна по чл. 56 ЗН може да се упражни и от кредиторите на бездействащ кредитор при условията и по реда на чл. 134 ЗЗД;
7. С безспорен приносен характер е изследването на хипотезите на приложимост на правото на отмяна при отношения с международен елемент и в частност в контекста на Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012

година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство.

По мое убеждение тези резултати и приноси доказват не само широките и задълбочени теоретични познания на докторанта, но и неговите правна култура и способности за самостоятелни научни изследвания. Всичко това показва, че са изпълнени изискванията на чл. 6, ал. 3 ЗРАСРБ.

III. Критични бележки и препоръки

Към докторанта могат да се отправят две основни бележки, които нямат за цел да дискредитират безспорните достойнства на представения от него дисертационен труд, а целят да провокират творческо-изследователския му подход и усещането за прецизност и систематика.

На първо място следва да се отбележи, че квалификацията на отказа от наследство като едностранна безадресна сделка (стр. 86) не кореспондира на изразената на стр. 125 теза, че определението на съда е елемент от фактическия състав на отказа, както и на тезата, че отказът поражда правното си действие от момента на вписването (застъпена на същата страница).

На второ място бих препоръчал при евентуално издаване на дисертационния труд като книга отграничението на отмяната на отказа от сходни правни фигури да се направи след изясняване на правната същност на института, а не преди това (което впрочем вероятно се осъзнава и от автора, който в текста прави редица препратки, за да компенсира това структурно неудобство).

IV. Заключение

В заключение убедено изразявам положителната си оценка, че представения за защита пред научно жури дисертационен труд на тема „Отмяна на отказа от наследство от кредиторите на наследника” отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски” за получаване на образователната и научна степен „доктор”, поради което предлагам на Венцислав Людмилов Петров - докторант в катедра „Гражданскоправни науки” в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски” - да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).

Дата: 08.06.2015 г.

Член на журито:

доц. д-р Иван Цветанов Иванов